

PROF. UNIV. DR. MARIN BUCĂ LA 85 DE ANI¹

La ceas aniversar, cu emoție, recunoștință și afecțiune pentru profesorul și omul Marin Bucă, încercăm o creionare sumară a vieții sale de cărturar și dascăl, care este neîntreruptă de mai bine de 6 decenii.

Viața și activitatea prof. univ. dr. Marin Bucă este strâns legată de învățământul superior filologic timișorean. În anul 1957, după absolvirea cu diploma de merit a prestigioasei Universități de Stat „M. V. Lomonosov” din Moscova, prof. univ. dr. Marin Bucă își începe cariera universitară la nou înființata secție de limbă rusă a Facultății de Filologie din Timișoara, unde a avansat în urma unor concursuri succesive ca: preparator principal (1957-1959), asistent (1959-1961), lector (1961-1970), conferențiar (1970-1990) și profesor (1990-2001). În anul 1969 susține la Universitatea din București teza de doctorat *Probleme actuale ale sinonimiei lexicale*, sub conducerea prof. univ. dr. Ecaterina Fodor.

De-a lungul celor peste 4 decenii de activitate universitară, prof. univ. dr. Marin Bucă a fost titularul unei game largi de discipline, atât la studiile de licență, cât și de masterat: *Limba rusă*, *Istoria limbii ruse*, *Gramatica comparată a limbilor slave*, *Limba slavă veche*, *Introducere în lingvistică*, *Curs special de semantică*, *Curs special de istoria lingvisticii ruse*, *Teoria vocabularului* și *Limba rusă – curs practic*. În predarea acestor discipline, prof. univ. dr. Marin Bucă, înzestrat cu mult talent și tact pedagogic, dovedește un profund devotament față de meseria de dascăl, de formator de profesori, prin stimularea activă și variată a studenților și masteranzilor în aprofundarea cunoștințelor lor profesionale. Preocuparea sa constantă pentru asimilarea și valorificarea unor noi competențe se vedește, de-a lungul timpului, și prin frecventarea unor cursuri de specializare la Universitatea de Stat „M. V. Lomonosov” și la Institutul de Limba Rusă „A. S. Pușkin” din Moscova.

Încă de la începutul activității sale, prof. univ. dr. Marin Bucă, singur sau împreună cu colegii săi, contribuie intens, cu perseverență, meticulozitate și hărnicie ieșite din comun, la elaborarea materialelor didactice necesare studenților rusiști de la universitatea timișoreană și nu numai. Astfel, din mâna, din mintea și din inima acestui dascăl dedicat apar, în scurt timp de la înființarea secției, manuale, cursuri, dicționare, caiete de seminar, culegeri de exerciții: *Limba rusă contemporană. Culegere de exerciții*, (în colab.), 1969-1970 (ediția a 2-a, 1972); *Gramatica istorică a limbii ruse*, 1970; *Gramatica comparată a limbilor slave*, (în colab.), 1972; *Istoria limbii ruse literare*, 1972 (ediția a 2-a, 1973); *Antonimele limbii ruse. Dicționar*, (în colab.), Timișoara, 1972; *Dicționar tematic rus-român*, (în colab.), 1975; *Gramatica practică a limbii ruse*, anul I de studii, (în colab.), 1976; *Limba rusă literară contemporană. Morfologia*, (în colab.), 1977; *Gramatica limbii ruse. Sintaxa propoziției. Curs practic*, (în colab.), 1979; *Dicționar de antonime*

¹ Textul omagial a fost publicat și în ediția specială dedicată profesorului univ. dr. Marin Bucă a revistei de cultură „Coloana Infinitului”, XXI, nr. 106, Timișoara, 2018, p. 5-7.

al limbii ruse, (în colab.), 1980; *Gramatica practică a limbii ruse*, (în colab.), 1980; *Lexicul fundamental al limbii ruse*, (în colab.), 1981; *Limba rusă contemporană*, (în colab.), 1982 ș.a. Temeinicia, substanțialitatea și complexitatea materialelor pedagogico-științifice publicate de colectivul universitar timișorean sunt incontestabile, de vreme ce acestea încă fac parte din bibliografia de referință a specializărilor de limbă rusă din întreaga țară. Dintre acestea, menționăm: *Gramatica practică a limbii ruse*, Marin Bucă și Galina Cernicova (București, EȘE, 1980); *Limba rusă contemporană*, (sub coord. I. Evseev, colectiv de autori: I. Evseev, A. Bán, M. Bucă, R. Sârbu, O. Vințeler, A. Evseev, M. Király, A. Mișan, V. Moldovan, P. Rozkoš; București, EDP, 1982).

Activitatea didactică și științifică a prof. univ. dr. Marin Bucă s-a conjugat în mod armonios cu activitatea editorială desfășurată în cadrul colectivului de redacție al „Analelor Universității din Timișoara. Seria Filologie”, al publicației Catedrei de limbi și literaturi slave „Probleme de filologie rusă” și al unor publicații și volume colective, precum și cu activitatea organizatorică cerută de funcția de șef de catedră și cea de membru în Consiliul profesoral al Facultății de Litere, Filosofie și Istorie, deținute în perioada postdecembristă.

De-a lungul timpului, prof. univ. dr. Marin Bucă se apleacă, în mod deosebit, cu acribie, cu responsabilitate filologică și cu multă pasiune asupra cercetării problemelor generale de lingvistică, a relațiilor semasiologice, a lexicologiei și semanticii, a relațiilor sintagmatice dintre cuvinte, rezultatele obținute fiind publicate în numeroase studii și articole care apar în reviste de specialitate precum „Analele Universității din Timișoara”, „Filologie rusă”, „Limba română”, „Probleme de filologie rusă”, „Romanoslavica” sau în lucrările congreselor, simpoziunelor internaționale și în diferite volume de studii (mai multe referințe biobibliografice vezi la Jiva Milin, *Slavistica universitară timișoreană (1957-2007). Dicționar biobibliografic*, Timișoara, EUV, 2007, p. 24-29.). Totodată, participă cu comunicări la simpoziunile și congresele MAPRJaL (Sankt-Petersburg, 1971; Praga, 1982; Halle, 1983; Budapesta, 1986; Moscova, 1990) și la seminarele internaționale ale profesorilor de limba și literatura rusă (Moscova, 1963, 1968), trezind un viu interes în rândul specialiștilor.

Vorbind despre activitatea științifică a prof. univ. dr. Marin Bucă, trebuie să consemnăm faptul că și din colaborarea fructuoasă cu prietenul său de o viață, profesorul I. Evseev, regretat lingvist și semiotician, a apărut o lucrare de referință în lingvistica românească: *Probleme de semasiologie*, Timișoara, Facla, 1976. Actualmente, aceasta se regăsește în lista bibliografică obligatorie a examenelor de licență și masterat de la specializările de limbă română. Alături de acest volum excepțional de lingvistică, un număr impresionant de cărți și studii ale profesorului univ. dr. Marin Bucă pot fi enumerate pentru a prezenta aportul său substanțial la dezvoltarea lingvisticii românești, fapt ce îl plasează neîndoios între lingviștii de mare prestigiu.

Despre valoarea științifico-aplicativă și originalitatea studiilor lui Marin Bucă au scris numeroși specialiști, care le-au analizat, comentat și citat în recenzii, cronici și lucrări de specialitate, apărute în țară și în străinătate. La toate acestea se adaugă includerea prof. univ. dr. Marin Bucă în galeria personalităților științifice naționale și internaționale: *Dicționar de lingviști și filologi români* (București, Albastros, 1978, p. 79); *Sovremennye zarubežnye lingvisty* (Moskva, Nauka, 1981, p. 81-82); *Kto est' kto v sovremennoj rusistike* (Moskva-Helsinki, 1994, p. 40-41).

Un reper distinct al preocupărilor științifice ale prof. univ. dr. Marin Bucă l-a constituit apetența sa deosebită, dublată de competență, pricepere și multă conștiințiozitate, pentru elaborarea de corpusuri lexicografice: enciclopedii și dicționare. Publică masiv, mai ales în ultimele 3 decenii, o gamă diversă de dicționare, care vin nu numai în sprijinul specialiștilor, ci și în ajutorul studenților, elevilor, ziariștilor și al altor tipuri de lectori. Trebuie subliniat faptul că

impresionantul material lexicografic, înregistrat în lucrările sale, prezintă o imagine actuală, consistentă și variată a tezaurului românesc lexical, frazeologic, aforistic, metaforic, stilistic etc. În definitiv, cititorul interesat are siguranța de a se afla în fața unui instrument lexicografic întocmit de către unul dintre cei mai competenți și experimentați lexicografi români. Spicuium o parte dintre aceste titluri lexicografice: *Dicționar de antonime al limbii române*, (în colab.), (București, EE, 1990), *Mica enciclopedie a gândirii aforistice românești. Aforisme, maxime și cugetări despre fericire* (Timișoara, Sedona, 1995), *Dicționar de epitețe* (București, VOX, 1997), *De dragoste. Aforisme, maxime, cugetări* (București, VOX, 1999), *Dicționarul tematic al limbii române. Omul* (București, VOX, 2000), *Dicționar de metafore* (București, VOX, 2003), *Dicționar de arhaisme și neologisme* (București, VOX, 2003), *Dicționar de expresii românești* (București, VOX, 2005), *Enciclopedia gândirii aforistice românești. Sec. XVI-XX* (București, Editura Tehnică, 2006), *Dicționar de antonime al limbii române* (București, Meteor Press, 2007), *Marele dicționar de expresii românești* (București, Meteor Press, 2011), *Dicționar analogic și de sinonime*, (în colab.), (București, Blassco, 2014), *Dicționar de câmpuri frazeologice*, (în colab.), (București, Pescăruș, 2015), *Dicționar de antonime sinonimizat*, (în colab.), (București, Pescăruș, 2017) ș.a.

Dintre toate aceste valoroase contribuții lexicografice, alegem să facem o scurtă mențiune despre *Enciclopedia gândirii aforistice românești Sec. XVI-XX* (București, Ed. Tehnică, 2006, 1453 p.), care, de curând, a avut ecouri importante în străinătate. În *Antologia dell' aforisma romeno contemporaneo* (Torino, Ed. Genesi, 2013, p. 9-10) se consemnează că enciclopedia precizată anterior este o lucrare lexicografică monumentală care conține toate speciile genului aforistic, ale căror exemple au fost excerptate din diverse domenii ale culturii românești: literatură, filosofie, estetică, sociologie, politică, știință, eseistică, publicistică. De asemenea, se accentuează faptul că aforismele aparțin unui număr considerabil de autori români – 400. Se arată, totodată, că munca uriașă întreprinsă de Marin Bucă a însemnat sondarea cu pricepere, cu tenacitate și cu o minuțioasă atenție a mii de pagini (sau poate zeci de mii) ale celor 400 de autori în căutarea celor mai sugestive reflecții și cugetări românești.

Pentru întreaga sa activitate didactică, științifică și organizatorică prof. univ. dr. Marin Bucă a fost recompensat cu Medalia Institutului de Limba Rusă „A. S. Pușkin” din Moscova, cu Diploma de Onoare a Prefecturii Timiș (1996) și cu Diploma de onoare și Medalia de aur a Universității de Vest din Timișoara (2006).

Specialistului de prestigiu și profesorului înzestrat Marin Bucă foștii colegi și studenți îi datorează recunoștință și respect pentru buna colaborare de-a lungul timpului și, mai ales, pentru calitățile sale umane: generozitate, onestitate, devotament, conștiinciozitate, tenacitate, profesionalism și noblețe sufletească.

La împlinirea frumoasei vârste de 85 de ani îi urăm distinsului nostru Profesor multă sănătate, putere de muncă și mulți ani binecuvântați!

Daniela GHELTOFAN